

ORGELBOUWER GHIJS

Jan Baptiste Ghijs is geboren in Nukerke op 25 april 1840. Hij begint aan de opleiding van orgelbouwer op de leeftijd van 17 jaar. Na enkele jaren trekt hij met zijn meester Lorette naar Parijs. Het is eigenlijk op uitnodiging van de vermaarde Cavaille-Coll dat Ghijs zich in Parijs vestigt waar hij in het huis Merklin werkt. Na het overlijden van zijn leermeester vervolmaakt hij zich in het Huis Merklin in Parijs. Binnen dit huis maakt hij zich verder vertrouwd met de verschillende instrumenten o.a. met het orgel van de kerk Saint Pierre in Dijon. Ondertussen heeft hij zijn eigen atelier. Wegens zijn goede werk krijgt hij het vertrouwen om verscheidene instrumenten te bouwen o.a. dat van de kerk Saint-Pierre de Dijon.

Rond 1870 en na dit laatste kunstwerk stellen meerdere personaliteiten uit de wereld van de orgelkunst hem voor om zich in Dijon te vestigen. Dat doet hij in 1875.

Hij realiseert talrijke instrumenten zowel in het Franse Côte d'Or als in Spanje. In zijn atelier werken ze met 15 arbeiders. De gloriejaren van zijn onderneming liggen in de periode tussen 1885 en 1900. Echter ten gevolge van de wet betreffende de scheiding tussen Kerk en Staat in 1905 stoppen zijn activiteiten. Zo ook bij zijn confraters. De werken beperken zich enkel nog tot het onderhoud van de bestaande orgels. Dus is hij

genoodzaakt verschillende werknemers te ontslaan. We vonden nog een Ghys Jules in te bevolkingsregister terug, Die werd in Nukerke geboren op 24 mei 1888 en woonde in 1949 in de Kortekeer.

Hij sterft de 21ste maart 1923 ten gevolge van een nierinsufficiëntie. Het orgel in aanbouw bleef onafgewerkt.

De particulariteit van zijn orgels wordt toegeschreven aan zijn uitvinding van een ingenieus mechaniek, de precisie en de robuustheid van het gebruikte materiaal.

Hierna een greep uit de gebouwde orgels.

Orgel in de Saint Michel de Dijon bouwjaar 1886

Orgel Du Sauveur de La Souterraine bouwjaar 1887 en geklasseerd in 1991 als historisch monument. Het orgel is uniek omdat het in de loop der jaren geen enkele verandering heeft ondergaan. In 2010 werd overgegaan tot een grondige reiniging van het instrument. Er mocht slechts gerenoveerd worden en niet getrenformeerd. Na 40 jaar ongebruikt is de klank van het fabuleuze orgel uniek.

Orgel de Bellac bouwjaar 1878

Orgel in de Notre-Dame de Dijon bouwjaar 1895 en ingehuldigd op 28 mei

Orgel van Notre-Dame de Beaume

Orgel in de Sainte-Chantal in Dijon bouwjaar 1897

Orgel van Nolay à Lyon bouwjaar 1898 en ingehuldigd op 26 maart

Hiernaast het orgel in de kapel van Des soeurs du Sauveur de la Souterraine

Hierbij een artikel uit Le Guise Musical.

de l'instrument, mais il en effectua de nouvelles, marquées, sans contredit, du sceau de la perfection: sommier, soufflets, claviers, etc.

» Jamais, au jugement des experts, le temple de Carcagente n'avait retenti d'harmonies aussi belles, aussi captivantes.

» Un travail aussi étonnamment conditionné devait lui en valoir nombre d'autres d'une importance plus grande encore.

» Au début du mois de juillet dernier, un nouvel orgue à deux claviers, construit par l'artiste belge, dans l'église paroissiale de Saint-André, fut soigneusement expertisé, et mit de nouveau en relief l'habileté surprenante du maître.

» Un jury, composé des sommités musicales de la populeuse cité, déclara que M. Achille Ghys possédait à fond toutes les connaissances requises pour l'édification d'un instrument aussi compliqué, tant pour le mécanisme proprement dit, d'une rare ingéniosité, que pour les divers timbres et leurs combinaisons, d'une beauté caractéristique et spéciale.

» Parmi les jeux les plus vantés, on peut citer la voix humaine, le hautbois, le *flautado*, et surtout la clarinette, qui fut l'enchantement de la séance. Une audition publique va être organisée, par l'illustre virtuose du clavier Plasencia, afin de permettre aux amateurs de Valence d'admirer à leur tour l'œuvre de M. Achille Ghys.

» Le maître belge confectionne, en ce moment, un orgue pour Alicante et un autre, très complexe, dit-on, pour Novella, deux nouvelles entreprises qui ajouteront un fleuron de plus à sa couronne artistique.

De même que son frère, M. Jean Ghys, il s'est perfectionné dans les ateliers de Cavallè-Coll, à Paris. Ses débuts eurent lieu à Alger, de la façon la plus heureuse.

» Né à **Naukerke**, près d'Audenarde, M. Achille Ghys compte à peine 35 ans. Une large carrière s'ouvre donc pour ses travaux et sa gloire.

» J'ajouterai, en terminant, que les principaux journaux d'ici parlent de lui avec les plus grands éloges. »